

קורס מורה חדש
שת"פ אוניברסיטת בר אילן ורשת אמית
שנת הלימודים תשפ"ז
היקף שעות : 30
מנחה מטעם רשת אמית : **מוריה טל**

תפיסת הקורס

הקורס מיועד למורים חדשים המלמדים ברשת אמית ומתקיים בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת בר אילן כהמשך לסדנת הסטאז'. הקורס מתמקד בליווי ותמיכה בקהילת המורים החדשים עם השתלבותם במערכת החינוך, תוך חיבור בין תיאוריה למעשה. הקורס מבוסס על המודל הרשתי 'מורה מא"ה', המתמקד בשלושה עקרונות יסוד בעבודת המורה : מומחיות, אנושיות והשראה.

בשנת תשפ"ז נבנה הקורס סביב הרעיון המארגן 'מאה פנים למורה מא"ה'. למא"ה יש גם משמעות של 'מאה' ובכך גלום הרעיון שאין דמות אחת נכונה של מורה, לכל מורה פנים משלו. רעיון זה נשען על ההבנה שדמות המורה אינה מתעצבת ברגע אחד, אלא נבנית מתוך רצף של מפגשים עם אנשים, עם התנסויות, עם סוגיות, עם תלמידים ותלמידות ועם עצמנו. במהלך השנה יתבוננו המשתתפים בדמות המורה מזוויות שונות, יפגשו ביטויים מגוונים של מומחיות, אנושיות והשראה ויגבשו בהדרגה את תפיסתם האישית בדבר דמות המורה שהם מבקשים להיות.

הלמידה בקורס תתבסס על מפגש עם אנשי חינוך, דילמות מהשדה, סיפורי מקרה, סימולציות, שיח עמיתים ויוזמות חינוכיות מתוך רשת אמית. המפגשים יישלבו למידה מתוך התנסות, מתוך תפיסה שההתפתחות המקצועית מתרחשת במפגש שבין ידע, ניסיון ולמידת עמיתים.

תהליך הלמידה ילווה לאורך השנה באמצעות 'אלבום מסע -מאה פנים למורה מא"ה', אלבום מקוון אישי שבו יתעד כל משתתף את תחנות המסע המקצועי שלו, את הדמויות שפגש, את התובנות שגיבש ואת הצעדים שיבחר לקחת להמשך דרכו. אלבום המסע יהווה כלי להתבוננות, לרפלקציה ולהמשגת תהליך ההתפתחות המקצועית לאורך השנה וישמש בסיס לתוצר המסכם שיוצג במפגש הסיום.

באמצעות תהליך זה מבקש הקורס לחזק את השתלבותם של המורים החדשים בקהילות החינוכיות הלומדות של רשת אמית ולעודד תפיסה של למידה והתפתחות מקצועית כתהליך מתמשך של התבוננות, צמיחה ושייכות.

מטרות מרכזיות:

1. לפתח את זהותם המקצועית של המורים החדשים, תוך היכרות עם תפיסת מורה מא"ה ויישומה בעבודת ההוראה.
2. לפתח יכולת להתבונן בסוגיות, בדילמות ובמצבי אמת מעבודת ההוראה, ולגבש דרכי התמודדות מקצועיות באמצעות שיח, רפלקציה ולמידה משותפת.
3. לעודד למידה מתוך מפגש עם מורים, דמויות חינוכיות ויוזמות ברשת אמית, כבסיס להרחבת נקודות המבט על עבודת המורה.
4. לעודד למידה רפלקטיבית מתמשכת באמצעות התבוננות בהתנסויות, בדילמות ובמפגשים לאורך השנה.
5. לחזק את תחושת השייכות של המורים החדשים לרשת אמית באמצעות מפגש עם אנשי הרשת, קהילות מקצועיות ויוזמות חינוכיות.

מסגרת הקורס:

הקורס מקנה 30 שעות אקדמיות עם ציון, המזכה בגמול השתלמות.

הקורס כולל בסד הכול עשרה מפגשים:

- 7 מפגשים בני שיעורים אקדמיים כל אחד, מתוכם 5 מפגשי זום ו2 מפגשי למידה עצמית (אסינכרוניים).
- פעילות סדנאית בנושא מנהיגות בהנחיית המכון למורשת בן-גוריון (4 שעות אקדמיות).
- מפגש סימולציות בזום (4 שעות אקדמיות).
- מפגש סיום פרונטלי בגוגל ברעננה - מפגש חובה (8 שעות אקדמיות).

מבנה המפגשים:

- סבב פתיחה
- הצגת מקרה/ מפגש עם ידע קונקרטי/ היכרות עם מונחים מקצועיים וסיטואציות רלוונטיות לשטח/ התנסות
- דיון עמיתים
- מפגשי השראה עם מומחי הרשת/ דמויות מעוררות השראה
- אסיף ורפלקציה

מבנה הקורס:

הקורס בנוי כמסע בשלושה חלקים: תחילה מתבוננים בשאלה 'איזה מורה אני רוצה להיות?' ומגבשים שפה משותפת (מפגשים 1-3), אחר כך מעמיקים בכל אחד משלושת ממדי המא"ה מומחיות, אנושיות והשראה (מפגשים 4-8) ולבסוף חוזרים פנימה אל הדיוקן האישי של כל משתתף ומשתתפת (מפגשים 9-10).

מפגש מס'	נושא	תאריך, שעה ומקום	תוכן הלימוד
חלק א' – מבט ראשון על מורה מא"ה			
1.	מפגש פתיחת קורס מהו מורה המא"ה?	יום ב', טו' חשוון, 26/10 17:00-18:30 מפגש זום	- היכרות ותיאום ציפיות - היכרות עם מתווה הקורס ומטרותיו :AMITED מה זה אומר להיות מורה מא"ה? ד"ר ליאור הלוי
2.	מפגש עם מנהיגות: דוד בן-גוריון כמנהיג מא"ה	יום ב', ו' כסליו, 16/11 16:30-19:30 מפגש זום	מה אפשר ללמוד מדמותו של דוד בן גוריון על דמותו של המנהיג? :AMITED נציין את היארצייט של ראש הממשלה הראשון במפגש חוויתי בהובלת המכון למורשת בן גוריון.
3.	מבט דרך שלוש העדשות	יום ב', ד' טבת, 14/12 17:00-18:30 מפגש אסינכרוני בלמידה עצמית	אחרי שפגשנו את בן גוריון: מבט דרך מורה מא"ה, ניתוח, התבוננות וכתיבה דרך שלוש העדשות: מקצועי, אנושי ומעורר השראה.
חלק ב' - שלושת ממדי המא"ה: מומחיות, אנושיות, השראה			
4.	המורה המקצועי	יום ב', כה' טבת, 4/1 17:00-18:30 מפגש זום	כשהתכנון פוגש את הכיתה. מה עושים כשהכיתה לא הולכת איתי? ניתוח סוגיות מהשטח. :AMITED - מפגש רשתי עם מרצה אורח
5.	מפגש סימולציות	יום ב', כד' שבט, 1/2 16:30-19:00 מפגש זום	איפה עובר הגבול בין אנושיות, אכפתיות וסמכות? מפגש סימולציות בהובלת היחידה מטעם בר-אילן.
6.	מורה אנושי	יום ב' טו' אדר א', 22/2 17:00-18:30 מפגש זום	לראות את מי שלא תמיד רואים איך רואים תלמיד בתוך כיתה שלמה? :AMITED - מפגש רשתי עם מרצה אורח

7.	המורה האנושי	יום ב', ו' אדר ב', 15/3 17:00-18:30 מפגש זום	מורה אחד לא יכול לבד • למה אני לא צריכה לעשות הכל לבד? AMITED - מפגש רשתי עם מרצה אורח
8.	מורה מעורר השראה	יום ב', כז' אדר ב', 5/4 17:00-18:30 מפגש זום	המורה שמשאיר חותם • איך מורה יכול להשפיע מעבר לשיעור שלו? AMITED - מפגש רשתי עם מרצה אורח
חלק ג' - חזרה אל הדיוקן האישי			
9.	המפגש שלי עם מורה מא"ה	יום ב', כו' ניסן, 3/5 מפגש אסינכרוני בלמידה עצמית	המפגש שלי עם מורה מא"ה • מפגש עם פנים נוספות של מורה מא"ה
10.	מפגש סיכום קורס בגוגיה	יום ב', טז' סיון, 21/6 09:00-15:30 מפגש פא"פ	מפגש סיום חגיגי בגוגיה ברעננה מפגש חובה

*ייתכנו שינויים בסדר הנושאים וכן במרצים האורחים

חובות הסטודנט/ית ודרכי ההערכה:

- השתתפות פעילה ב-80% מהמפגשים
- תיעוד שוטף ביומן המסע לאורך הקורס ובכלל זה השלמת שתי תחנות ההעמקה במפגשים האסינכרוניים
- השתתפות במפגש הפרונטלי בסיום הקורס
- הגשת תוצר מסכם המתבסס על יומן המסע במפגש הסיום

*הערכת הקורס תתבסס על יומן המסע ועל התוצר המסכם. מחוון הערכה מפורט, הכולל את הקריטריונים, יימסר למשתתפים בהמשך.

ביבליוגרפיה

- אבינון, י' (2014). להיות מורה משמעותי. ביטאון מכון מופ"ת, 52, 29-31.
- אבינון, יוסף (2012). חינוך לחיים בעלי משמעות. בתוך ישעיהו תדמור ועמיר פריימן (עורכים), אבינון, יוסף. "יחסים אישיים: שלושה דגמים של דו-שיח בין מורים לתלמידים". החינוך וסביבו, שנתון מכללת סמינר הקיבוצים כ"ט, תשס"ז, 2007. עמ' 39-48.
- אור סופר, " להיות מורה חדש", הד החינוך, אפריל 2013, גיליון מס' 05, עמודים 108-111.
- אמסלם, צ' (2015). את לא לבד/ מורה. בתוך א' שץ-אופנהיימר, ד' משכית וש' זילברשטרום (עורכות), מתמחים בסיפור ובכרזה: אסופת סיפורים וכרזות של מתמחים בהוראה (עמ' 103-106). (משרד החינוך).
- בן-דוד, א' (2015). אני ב"מוד" הישרדות. בתוך א' שץ-אופנהיימר, ד' משכית וש' זילברשטרום (עורכות), מתמחים בסיפור
- טרופר, ח' (2013), מקום בעולם- מחשבות על חינוך, הוצאת ידיעות אחרונות ספרי חמד
- ניב, ח' (2017). מה העולם הדיגיטלי עושה לילדינו ולנו? בתוך ר' ודמני (עורכים), פדגוגיה דיגיטלית הלכה למעשה (עמ' 17-39). (תל-אביב: מכון מופ"ת).
- קורצ'אק י' (2009) כיצד לאהוב ילדים, הוצאת הקיבוץ המאוחד
- ראונר, ב' (2016). איך לגדל מורים מתחילים? בתוך: מנדל-לוי נ' ובזו-שוורץ מ' (עורכות) (2016). עושים בית ספר: ידע מעשי על מנהיגות פדגוגית. ירושלים: מכון אבני ראשה.